

การบริหารการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2

THE ACTIVE LEARNING MANAGEMENT OF SCHOOL ADMINISTRATORS UNDER THE
RAYONG PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2

สุดารัตน์ आयुเจริญ¹, ภารดี อนันต์นาวิ², พรพิมล ประวัตรุ่งเรือง³
มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

Sudarat Aryucharoen¹, Paradee Anannawee², Ponpimon Prawatrungraung³
North Bangkok University

Corresponding Author E-mail: Sudarataryucharoen@gmail.com¹, Paradee.annorthbkk.ac.th²

(Received : February 15, 2025; Edit : March 2, 2025; accepted : March 2, 2025)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์นี้ เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการบริหารการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงานและขนาดสถานศึกษา และเพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 จำนวน 300 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางกำหนดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกนและสุ่มแบบชั้นภูมิ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความตรงเชิงเนื้อหา (IOC) เท่ากับ 0.60 – 1.00 ได้ค่าความเชื่อมั่น (Cronbach's Alpha) เท่ากับ 0.93 และแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างเกี่ยวกับการบริหารจัดการการเรียนรู้เชิงรุก สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว การทดสอบความแตกต่างรายคู่โดยวิธีของเชฟเฟและวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย พบว่า

1. การบริหารจัดการการเรียนรู้เชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงอันดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ด้านการสนับสนุนสื่อ เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ ด้านการนิเทศภายใน กำกับ ติดตาม ด้านการวางแผนและกำหนดนโยบายและด้านการส่งเสริมการพัฒนาครู ตามลำดับ
2. การบริหารจัดการการเรียนรู้เชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงานและขนาดสถานศึกษา พบว่า โดยรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. แนวทางการพัฒนาการบริหารการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษามีดังนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการวางแผน ส่งเสริมให้ครูใช้สื่อ เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ ส่งเสริมการพัฒนาครู กำหนดนโยบายและตั้งเป้าหมายที่ชัดเจน สร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน มีการจัดระบบการนิเทศภายใน กำกับ ติดตามและส่งเสริมให้ครูนำผลจากการวัดและประเมินผลมาพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและพัฒนาศักยภาพผู้เรียน

คำสำคัญ: การบริหารจัดการการเรียนรู้เชิงรุก, ผู้บริหารสถานศึกษา, โรงเรียนประถมศึกษา

Abstract

This research aimed to 1) Investigate the active learning management of school administrators. 2) Compare school administrators active learning management by gender, education level, work experience, and school size. 3) Study guidelines to develop the active learning management of school administrators under The Rayong Primary Educational Service Area Office 2. The sample consisted of 300 school administrators and teachers from the Rayong Primary Educational Service Area Office 2. The sample size was determined using Krejcie and Morgan's table by stratified random sampling. The research instrument was school size considered. Data was collected 5-rating Likert scale questionnaire with an Index of item objective congruence (IOC) 0.60 to 1.00 and a reliability coefficient of 0.93. Semi-structured interviews active learning management. The statistics were mean, Standard Deviation, t-test, One-way ANOVA, Scheffé's test, and content analysis.

The results revealed that:

1. The overall level of active learning management of school administrators was at a high with level the highest scores student learning measurement and evaluation, support for media technology and learning resources, internal supervision and monitoring, planning and policymaking, and teacher development, respectively.
2. The active learning management of school administrators classified by gender no difference except classified by education level, work experience, and school size found that statistically significant different at .01 level.
3. The guidelines active learning management practices, school administrators should develop plans, promote the use of media, technology, and learning resources among teachers, support teacher development, set clear policies and goals, create a shared vision, establish an internal supervision and monitoring system, and encourage teachers to use assessment results to improve active learning and student development.

Keywords: Active learning management, School administrators, Primary school

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 – 2570) มีเป้าหมายหลักประการหนึ่งคือการพัฒนาคนสำหรับโลกยุคใหม่ โดยพัฒนาให้คนไทยมีทักษะและคุณลักษณะที่เหมาะสมกับโลกยุคใหม่ ทั้งทักษะในด้านความรู้ พฤติกรรมและคุณลักษณะที่ดี เตรียมพร้อมกำลังคนที่มีคุณภาพสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน เอื้อต่อการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจไปสู่ภาคการผลิตและบริการ (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2564: 9-11) การศึกษานั้นถือได้ว่าเป็นองค์ประกอบสำคัญของการพัฒนาประเทศ การศึกษามีบทบาทที่สำคัญที่สุดในการสร้างและเตรียมความพร้อมให้กับเยาวชนของชาติ ซึ่งการจัดการศึกษาสำหรับศตวรรษที่ 21 นั้นต้องเป็นการเปลี่ยนแปลงให้มีความทันสมัย ยืดหยุ่น สร้างสรรค์และท้าทาย (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2553: 7)

การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) คือ การเรียนที่เน้นให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับการจัดการเรียนรู้ กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการคิดขั้นสูง ด้วยการคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์และประเมินค่า ผู้เรียนต้องไม่เป็นเพียงผู้ฟัง ผู้เรียนต้องอ่าน เขียน ตั้งคำถามและอภิปรายร่วมกัน ได้ลงมือปฏิบัติจริงเปลี่ยนบทบาทจากผู้รับความรู้ไปสู่การมีส่วนร่วมในการสร้างความรู้โดยมีครูเป็นผู้อำนวยความสะดวกให้คำปรึกษาแสวงหาวิธีการจัดการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างมีความหมาย ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ได้ สร้างสรรค์ผลงานนวัตกรรมที่บ่งบอกถึงการมีสมรรถนะสำคัญในศตวรรษที่ 21 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2562: 4)

ปัจจัยสำคัญที่จะทำให้การจัดการเรียนรู้เชิงรุกประสบผลสำเร็จ คือ ครู แต่ครูเป็นบุคลากรทางการศึกษาบุคคลหนึ่งที่อยู่ภายใต้กรอบการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา การปฏิบัติงานของครูจะต้องเป็นไปตามกรอบแนวทางดังที่ผู้บริหารสถานศึกษากำหนด (ภาวิดา ธาราศิริสุทธิ, 2556: 28) ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษามีหน้าที่สำคัญในการบริหารการจัดการเรียนรู้ของครู ส่งเสริม สนับสนุนในด้านต่าง ๆ เช่น การกำหนดนโยบาย การจัดหาสื่อเทคโนโลยี การนิเทศภายใน เพื่อให้การจัดการเรียนรู้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลสูงสุด (อังจิมา คงโอ, 2560: 32)

การจัดการเรียนรู้เชิงรุกเป็นหนึ่งในนโยบายและจุดเน้น ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567-2568 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 โดยมีนโยบาย คือ การปรับกระบวนการจัดการเรียนรู้ให้ทันสมัย ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา พัฒนาคู่มือความรู้และมีทักษะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก แต่จากการนิเทศการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา พบว่า ครูยังขาดความตระหนัก ความกระตือรือร้นและแรงจูงใจในการปรับเปลี่ยนวิธีการจัดการเรียนรู้จากแบบบอกเล่าไปสู่การจัดการเรียนรู้เชิงรุก ครูยังขาดความรู้ความเข้าใจและขาดการพัฒนา เนื่องจากไม่ได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารสถานศึกษาทั้งด้านการพัฒนาครู การนิเทศ กำกับ ติดตาม ผู้บริหารสถานศึกษาขาดการวางแผนและการกำหนดนโยบาย ทำให้การจัดการเรียนรู้เชิงรุกขาดความชัดเจนและขาดความต่อเนื่องและยังมีสถานศึกษาจำนวนมากที่ขาดแคลนสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2, 2567: 21)

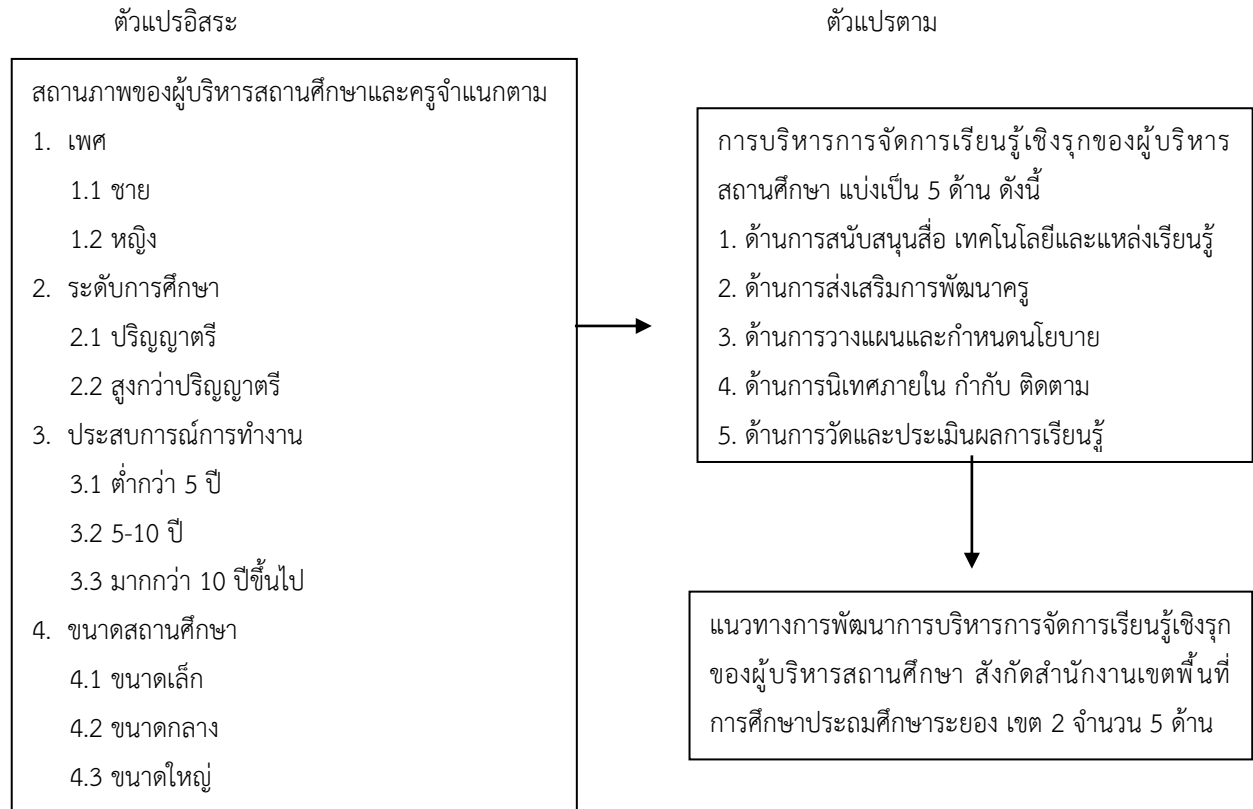
จากสภาพและปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาการบริหารจัดการเรียนรู้เชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 เพื่อนำผลการวิจัยมาเป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการเรียนรู้เชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษาและพัฒนากิจกรรมจัดการเรียนรู้เชิงรุกให้มีประสิทธิภาพเกิดประสิทธิผลมากยิ่งขึ้นและผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารจัดการเรียนรู้เชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารจัดการเรียนรู้เชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงานและขนาดสถานศึกษา
3. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเรียนรู้เชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาการบริหารการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 โดยสังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัย แล้วสรุปเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีเพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงานและปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการการเรียนรู้เชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษาแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 จำนวน 1,079 คน แบ่งเป็นผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 86 คนและครูจำนวน 993 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2, 2567: 5)

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 จำนวน 300 คน แบ่งเป็น ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 24 คน ครูจำนวน 276 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางกำหนดกลุ่มตัวอย่างของเครจซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) และสุ่มแบบชั้นภูมิโดยใช้วิธีการเทียบสัดส่วนขนาดสถานศึกษาสังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ สถานภาพของผู้บริหารสถานศึกษาและครู จำแนกดังนี้

1.1 เพศ

1.1.1 ชาย

1.1.2 หญิง

1.2 ระดับการศึกษา

1.2.1 ปริญญาตรี

1.2.2 สูงกว่าปริญญาตรี

1.3 ประสบการณ์การทำงาน

1.3.1 ต่ำกว่า 5 ปี

1.3.2 5 – 10 ปี

1.3.3 มากกว่า 10 ปีขึ้นไป

1.4 ขนาดของสถานศึกษา

1.4.1 ขนาดเล็ก

1.4.2 ขนาดกลาง

1.4.3 ขนาดใหญ่

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ การบริหารจัดการเรียนรู้เชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษา แบ่งเป็น 5 ด้าน ดังนี้

2.1 ด้านการสนับสนุนสื่อ เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้

2.2 ด้านการส่งเสริมการพัฒนาครู

2.3 ด้านการวางแผนและกำหนดนโยบาย

2.4 ด้านการนิเทศภายใน กำกับ ติดตาม

2.5 ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์

แบบสอบถาม แบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (checklist) เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 4 ข้อ ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงานและขนาดสถานศึกษา

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่าชนิด 5 ระดับ จำนวน 30 ข้อ เกี่ยวกับการบริหารจัดการเรียนรู้เชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2

แบบสัมภาษณ์แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเรียนรู้เชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 แบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ ได้แก่ ชื่อ-นามสกุลผู้ให้สัมภาษณ์ ตำแหน่ง สถานศึกษา ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเรียนรู้เชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 จำนวน 5 ด้าน

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการการเรียนรู้เชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระยาสระเยือง เขต 2 นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาสร้างเครื่องมือ
2. นำเครื่องมือที่สร้างขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรง เพื่อหาความสอดคล้องในด้านโครงสร้าง ความเที่ยงตรงในด้านเนื้อหาความเหมาะสมความชัดเจนและความถูกต้องของการใช้ภาษา แล้วนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือ (IOC) ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือเท่ากับ 0.60-1.00
3. นำเครื่องมือที่ได้ปรับปรุงจากคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิและอาจารย์ที่ปรึกษา ไปทดลองใช้กับผู้บริหารสถานศึกษา และครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระยาสระเยือง เขต 2 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น วิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.93
4. นำผลที่ได้มาพิจารณา ปรับปรุงและจัดทำแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ฉบับสมบูรณ์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยส่งหนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูลให้กับโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระยาสระเยือง เขต 2 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง แล้วดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้ Google Forms จำนวน 300 ฉบับ
2. นำแบบสอบถามที่ได้รับมาตรวจสอบความเรียบร้อย สมบูรณ์และถูกต้อง เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป
3. ผู้วิจัยดำเนินการนัดหมายและสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาและครู จำนวน 5 คน ผ่านแบบสัมภาษณ์

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามทั้งหมดมาจัดระเบียบข้อมูลและทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ
2. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ
3. วิเคราะห์การบริหารจัดการการเรียนรู้เชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระยาสระเยือง เขต 2 วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) จำแนกเป็นรายข้อ รายด้านและรวมทุกข้อ โดยใช้เกณฑ์การแปลความหมายของเบสต์ (Best, 1981) ดังนี้

4.50-5.00	หมายถึง การบริหารจัดการการเรียนรู้เชิงรุกอยู่ในระดับมากที่สุด
3.50-4.49	หมายถึง การบริหารจัดการการเรียนรู้เชิงรุกอยู่ในระดับมาก
2.50-3.49	หมายถึง การบริหารจัดการการเรียนรู้เชิงรุกอยู่ในระดับปานกลาง
1.50-2.49	หมายถึง การบริหารจัดการการเรียนรู้เชิงรุกอยู่ในระดับน้อย
1.00-1.49	หมายถึง การบริหารจัดการการเรียนรู้เชิงรุกอยู่ในระดับน้อยที่สุด

5. การเปรียบเทียบการบริหารจัดการการเรียนรู้เชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระยาสระเยือง เขต 2 จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงานและขนาดสถานศึกษา โดยวิเคราะห์ด้วยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (one-way ANOVA) กรณีพบว่ามีความแตกต่างค่าเฉลี่ยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's)

6. วิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และนำเสนอด้วยการพรรณนา จำแนกตามด้านต่าง ๆ ของการบริหารจัดการการเรียนรู้เชิงรุก

ผลการวิจัย

ผลการศึกษาการบริหารจัดการเรียนรู้เชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยะเวลา 2

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับการบริหารจัดการเรียนรู้เชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยะเวลา 2 โดยรวมและรายด้าน

n = 300

การบริหารจัดการเรียนรู้เชิงรุก ของผู้บริหารสถานศึกษา	($\bar{X}$)	S.D.	ระดับ	อันดับ
1. ด้านการสนับสนุนสื่อ เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้	4.32	0.48	มาก	2
2. ด้านการส่งเสริมการพัฒนาครู	4.26	0.51	มาก	5
3. ด้านการวางแผนและกำหนดนโยบาย	4.28	0.52	มาก	4
4. ด้านการนิเทศภายใน กำกับ ติดตาม	4.32	0.48	มาก	2
5. ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้	4.37	0.45	มาก	1
รวม	4.31	0.45	มาก	-

จากตารางที่ 1 พบว่า การบริหารจัดการเรียนรู้เชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยะเวลา 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ด้านการสนับสนุนสื่อ เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ ด้านการนิเทศภายใน กำกับ ติดตาม ด้านการวางแผนและกำหนดนโยบาย ด้านการส่งเสริมการพัฒนาครู

ผลการเปรียบเทียบการบริหารจัดการเรียนรู้เชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยะเวลา 2 จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงานและขนาดสถานศึกษา

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับการบริหารจัดการเรียนรู้เชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยะเวลา 2 จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้าน

n = 300

การบริหารจัดการเรียนรู้เชิงรุกของ ผู้บริหารสถานศึกษา	ชาย				หญิง			
	n = 117				n = 183			
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ
1. ด้านการสนับสนุนสื่อ เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้	4.31	0.51	มาก	3	4.32	0.46	มาก	3
2. ด้านการส่งเสริมการพัฒนาครู	4.25	0.52	มาก	5	4.27	0.49	มาก	5
3. ด้านการวางแผนและกำหนดนโยบาย	4.28	0.55	มาก	4	4.28	0.50	มาก	4
4. ด้านการนิเทศภายใน กำกับ ติดตาม	4.31	0.50	มาก	2	4.33	0.47	มาก	2
5. ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้	4.33	0.48		1	4.39	0.44		1
รวม	4.29	0.48	มาก	-	4.32	0.43	มาก	-

จากตารางที่ 2 พบว่า การบริหารจัดการเรียนรู้เชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยะเวลา 2 จำแนกตามเพศ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูทั้งเพศชายและเพศหญิง มีความคิดเห็นต่อการบริหารการ

จัดการเรียนรู้เชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบการบริหารการจัดการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาระยอง เขต 2 จำแนกตามเพศ

n = 300

การบริหารการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของ ผู้บริหารสถานศึกษา	ชาย		หญิง		t	Sig.
	n = 117		n = 183			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านการสนับสนุนสื่อ เทคโนโลยีและ แหล่งเรียนรู้	4.31	0.51	4.32	0.46	-0.19	.848
2. ด้านการส่งเสริมการพัฒนาครู	4.25	0.52	4.27	0.49	-0.32	.746
3. ด้านการวางแผนและกำหนดนโยบาย	4.28	0.55	4.28	0.50	-0.10	.917
4. ด้านการนิเทศภายใน กำกับ ติดตาม	4.31	0.50	4.33	0.47	-0.37	.713
5. ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้	4.33	0.48	4.39	0.44	-1.27	.204
รวม	4.29	0.48	4.32	0.43	-0.47	.639

จากตารางที่ 3 พบว่า การบริหารจัดการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาระยอง เขต 2 จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับการบริหารการจัดการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 จำแนกตามระดับการศึกษา

n = 300

การบริหารการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	ปริญญาตรี				สูงกว่าปริญญาตรี			
	n = 247				n = 53			
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ
1. ด้านการสนับสนุนสื่อ เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้	4.25	0.47	มาก	2	4.66	0.33	มากที่สุด	2
2. ด้านการส่งเสริมการพัฒนาครู	4.19	0.50	มาก	5	4.59	0.38	มากที่สุด	5
3. ด้านการวางแผนและกำหนด นโยบาย	4.20	0.51	มาก	4	4.64	0.41	มากที่สุด	3
4. ด้านการนิเทศภายใน กำกับ ติดตาม	4.25	0.47	มาก	2	4.64	0.41	มากที่สุด	3
5. ด้านการวัดและประเมินผลการ เรียนรู้	4.30	0.44	มาก	1	4.67	0.41	มากที่สุด	1
รวม	4.24	0.44	มาก	-	4.64	0.34	มากที่สุด	-

จากตารางที่ 4 พบว่า การบริหารจัดการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาระยอง เขต 2 จำแนกตามระดับการศึกษา ครูที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรีมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการ การเรียนรู้เชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ส่วนผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่จบการศึกษาระดับสูง กว่าปริญญาตรี มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด

ตารางที่ 5 ผลการเปรียบเทียบการบริหารการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาระยอง เขต 2 จำแนกตามระดับการศึกษา

การบริหารการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของ ผู้บริหารสถานศึกษา	ปริญญาตรี		สูงกว่าปริญญาตรี		t	Sig.
	n = 247		n = 53			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านการสนับสนุนสื่อ เทคโนโลยีและ แหล่งเรียนรู้	4.25	0.47	4.66	0.33	-7.69*	.000
2. ด้านการส่งเสริมการพัฒนาครู	4.19	0.50	4.59	0.38	-6.60*	.000
3. ด้านการวางแผนและกำหนดนโยบาย	4.20	0.51	4.64	0.41	-6.77*	.000
4. ด้านการนิเทศภายใน กำกับ ติดตาม	4.25	0.47	4.64	0.41	-6.04*	.000
5. ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้	4.30	0.44	4.67	0.41	-5.80*	.000
รวม	4.24	0.44	4.64	0.34	-6.22*	.000

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 5 พบว่า การบริหารการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาระยอง เขต 2 จำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับการบริหารการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน

การบริหารการจัดการเรียนรู้เชิง รุกของผู้บริหารสถานศึกษา	น้อยกว่า 5 ปี				5-10 ปี				มากกว่า 10 ปีขึ้นไป			
	n = 151				n = 87				n = 62			
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ
1. ด้านการสนับสนุนสื่อ เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้	4.17	0.46	มาก	2	4.44	0.43	มาก	3	4.51	0.46	มากที่สุด	2
2. ด้านการส่งเสริมการพัฒนาครู	4.10	0.49	มาก	5	4.41	0.44	มาก	5	4.44	0.51	มาก	5
3. ด้านการวางแผนและกำหนด นโยบาย	4.12	0.49	มาก	4	4.44	0.46	มาก	3	4.46	0.53	มาก	4
4. ด้านการนิเทศภายใน กำกับ ติดตาม	4.17	0.47	มาก	2	4.46	0.41	มาก	2	4.49	0.49	มาก	3
5. ด้านการวัดและประเมินผลการ เรียนรู้	4.22	0.42	มาก	1	4.51	0.41	มากที่สุด	1	4.54	0.48	มากที่สุด	1
รวม	4.16	0.43	มาก	-	4.45	0.39	มาก	-	4.49	0.46	มาก	-

จากตารางที่ 6 พบว่า การบริหารการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาระยอง เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ผู้บริหารและครูที่มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 5 ปี มีความคิดเห็นต่อการบริหารการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ผู้บริหารและครูที่มีประสบการณ์การทำงาน 5-10 ปี มีความคิดเห็นต่อการบริหารการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมาก จำนวน 4 ด้านและอยู่ในระดับมากที่สุดจำนวน 1 ด้าน ผู้บริหารและครูที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 10 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อการบริหารการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุดจำนวน 2 ด้าน และระดับมากจำนวน 3 ด้าน

ตารางที่ 7 ผลการเปรียบเทียบการบริหารการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2

จำแนกตามประสบการณ์การทำงานโดยการวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA)

การบริหารจัดการเรียนรู้เชิงรุก	แหล่งความแปรปรวน	ss	df	MS	F	Sig.
1. ด้านการสนับสนุนสื่อ เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม	6.69	2	3.34	16.22*	.000
	ภายในกลุ่ม	61.20	297	.21		
	รวม	67.89	299			
2. ด้านการส่งเสริมการพัฒนาครู	ระหว่างกลุ่ม	7.46	2	3.73	16.10*	.000
	ภายในกลุ่ม	68.81	297	.23		
	รวม	76.27	299			
3. ด้านการวางแผนและกำหนดนโยบาย	ระหว่างกลุ่ม	8.04	2	4.02	16.55*	.000
	ภายในกลุ่ม	72.18	297	.24		
	รวม	80.23	299			
4. ด้านการนิเทศภายใน กำกับ ติดตาม	ระหว่างกลุ่ม	7.02	2	3.51	16.60*	.000
	ภายในกลุ่ม	62.79	297	.21		
	รวม	69.81	299			
5. ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม	7.11	2	3.55	19.48*	.000
	ภายในกลุ่ม	54.20	297	.18		
	รวม	61.31	299			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	7.25	2	3.62	20.00*	.000
	ภายในกลุ่ม	53.83	297	.18		
	รวม	61.08	299			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 7 พบว่า การบริหารจัดการเรียนรู้เชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาระยอง เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับการบริหารจัดการเรียนรู้เชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา

การบริหารจัดการการเรียนรู้ เชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษา	ขนาดเล็ก				ขนาดกลาง				ขนาดใหญ่			
	n = 78				n = 164				n = 58			
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ
1. ด้านการสนับสนุนสื่อเทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้	4.04	0.55	มาก	3	4.34	0.38	มาก	2	4.63	0.41	มากที่สุด	4
2. ด้านการส่งเสริมการพัฒนาครู	3.93	0.58	ปานกลาง	5	4.29	0.36	มาก	4	4.62	0.48	มากที่สุด	5
3. ด้านการวางแผนและกำหนดนโยบาย	4.00	0.63	มาก	4	4.29	0.36	มาก	4	4.64	0.52	มากที่สุด	3
4. ด้านการนิเทศภายใน กำกับ ติดตาม	4.07	0.53	มาก	2	4.32	0.37	มาก	3	4.66	0.51	มากที่สุด	2
5. ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้	4.09	0.49	มาก	1	4.38	0.36	มาก	1	4.71	0.39	มากที่สุด	1
รวม	4.03	0.53	มาก	-	4.32	0.31	มาก	-	4.65	0.43	มากที่สุด	-

จากตารางที่ 8 พบว่า การบริหารจัดการการเรียนรู้เชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาระยอง เขต 2 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ผู้บริหารและครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในสถานศึกษาขนาดเล็ก มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการการเรียนรู้เชิงรุกโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากจำนวน 4 ด้าน อยู่ในระดับปานกลางจำนวน 1 ด้าน ผู้บริหารและครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในสถานศึกษาขนาดกลาง มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการการเรียนรู้เชิงรุกโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ผู้บริหารและครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในสถานศึกษาขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการการเรียนรู้เชิงรุกโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด

ตารางที่ 9 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารจัดการการเรียนรู้เชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 จำแนกตามขนาดสถานศึกษาโดยรวมและรายด้าน โดยการวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA)

การบริหารจัดการการเรียนรู้เชิงรุก	แหล่งความแปรปรวน	ss	df	MS	F	Sig.
1. ด้านการสนับสนุนสื่อ เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม	11.72	2	5.86	31.00*	.000
	ภายในกลุ่ม	56.17	297	.19		
	รวม	67.89	299			
2. ด้านการส่งเสริมการพัฒนาครู	ระหว่างกลุ่ม	16.01	2	8.05	39.74*	.000
	ภายในกลุ่ม	60.17	297	.20		
	รวม	76.27	299			
3. ด้านการวางแผนและกำหนดนโยบาย	ระหว่างกลุ่ม	13.64	2	6.82	30.42*	.000
	ภายในกลุ่ม	66.59	297	.22		
	รวม	80.23	299			
4. ด้านการนิเทศภายใน กำกับ ติดตาม	ระหว่างกลุ่ม	11.65	2	5.83	29.75*	.000
	ภายในกลุ่ม	58.16	297	.20		
	รวม	69.81	299			
5. ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม	12.63	2	6.31	38.52*	.000
	ภายในกลุ่ม	48.68	297	.16		
	รวม	61.31	299			

การบริหารการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	แหล่งความ แปรปรวน	ss	df	MS	F	Sig.
รวม	ระหว่างกลุ่ม	13.07	2	6.54	40.45*	
	.000					
	ภายในกลุ่ม	48.00	297	.16		
		61.08	299			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 9 พบว่า การบริหารจัดการการเรียนรู้เชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาระยอง เขต 2 จำแนกตามขนาดสถานศึกษาโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยองเขต 2 ซึ่งประกอบไปด้วยประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

1. ด้านการสนับสนุนสื่อ เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูต้องร่วมกันสร้างวัฒนธรรมการทำงานให้มีการผลิตใช้สื่อเทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ที่ส่งเสริมการเรียนรู้เชิงรุก มีการวางแผนการจัดสรรงบประมาณอย่างเพียงพอ สร้างความรู้ความเข้าใจในการใช้สื่อเทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ที่ส่งเสริมการเรียนรู้เชิงรุก
2. ด้านการส่งเสริมการพัฒนาครู คือ ส่งเสริมให้ครูเข้าร่วมอบรม ประชุมสัมมนาเพื่อพัฒนาตนเอง สร้างแรงจูงใจ กระตุ้นให้ครูพัฒนาตนเอง สร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) และจัดหาวิทยากรผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกมาจัดอบรม
3. ด้านการวางแผนและกำหนดนโยบาย คือ กำหนดนโยบายและตั้งเป้าหมายที่ชัดเจน ประชุมชี้แจงสร้างความเข้าใจ กำหนดแนวทางการดำเนินงาน วิเคราะห์จุดดี จุดด้อยและความต้องการของครู รับฟัง เปิดโอกาสให้ครูแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ สร้างวิสัยทัศน์ร่วมกันระหว่างผู้บริหารสถานศึกษาและครู
4. ด้านการนิเทศภายใน กำกับ ติดตาม คือ จัดระบบนิเทศภายใน กำกับ ติดตาม จัดทำคู่มือการนิเทศภายใน ชี้แจงกระบวนการนิเทศภายในให้ครูทุกคนเข้าใจ มีการวางแผน ตั้งเป้าหมายการนิเทศ กำกับ ติดตาม ให้ข้อมูลป้อนกลับแก่ครูเพื่อให้ครูนำไปพัฒนา ควรมีการเสริมสร้างกำลังใจให้แก่ครู
5. ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ คือ สร้างความรู้ความเข้าใจ ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวัดและประเมินผล ส่งเสริมให้ครูนำผลจากการวัดและประเมินผลมาปรับปรุง พัฒนาการจัดการเรียนรู้และพัฒนาการเรียน ผู้บริหารสถานศึกษาและครู ร่วมกันกำหนดแนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้อย่างหลากหลาย

อภิปรายผลการวิจัย

1. วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาการบริหารการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 ผลการวิจัย พบว่า โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ รองลงมา คือ ด้านการสนับสนุนสื่อ เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ ด้านการนิเทศภายใน กำกับ ติดตาม ด้านการวางแผนและกำหนดนโยบาย อันดับสุดท้าย คือ ด้านการส่งเสริมการพัฒนาครู ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษายังสนับสนุนให้ครูเข้ารับการอบรม ประชุมหรือสัมมนาเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกไม่มากนัก ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของปิยาภรณ์ พูลชัย (2565: 121) ได้ทำการวิจัยเรื่อง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี พบว่า บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

2. วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อเปรียบเทียบการบริหารการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงานและขนาดสถานศึกษา ผล

การศึกษาพบว่า

2.1 การบริหารการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยอง เขต 2 จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารให้การสนับสนุนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูทั้งเพศชายและเพศหญิงอย่างเท่าเทียมกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของระติวรรณ สุขศิริ (2561: 86) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานการศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1 พบว่า ครูที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

2.2 การบริหารการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยอง เขต 2 จำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาพิจารณาแล้วว่าควรให้การสนับสนุนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี มากกว่าครูที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี เนื่องจากครูที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีเมื่อได้รับการส่งเสริมและพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุกแล้วสามารถนำความรู้มาถ่ายทอดให้กับครูที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีได้ สามารถเป็นแกนนำในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกได้ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานแต่ไม่สอดคล้องกับผลการศึกษาของระติวรรณ สุขศิริ (2561: 87) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานการศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1 พบว่า ครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1 โดยรวมไม่แตกต่างกัน

2.3 การบริหารการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยอง เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์การทำงานมาก มีความเข้าใจและมีความเชี่ยวชาญในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกมาก จึงให้การส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกมากกว่าผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์การทำงานน้อยและ ผู้บริหารสถานศึกษาพิจารณาแล้วว่าครูที่มีประสบการณ์การทำงานมากยังคงยึดติดการจัดการเรียนการสอนแบบบรรยายเป็นส่วนใหญ่ ดังนั้นจึงมีการส่งเสริมสนับสนุนและพัฒนาครูที่มีประสบการณ์การทำงาน 5-10 ปีกับครูที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 10 ปีขึ้นไป มากกว่าครูที่มีประสบการณ์การทำงานน้อย 5 ปี ซึ่งสอดคล้องกับปิยาภรณ์ พูลชัย (2565: 122) ได้ทำการวิจัยเรื่อง บทบาทของ ผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามความคิดเห็นของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี ผลการศึกษาพบว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามความคิดเห็นของครูผู้สอนจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานโดยภาพรวมและรายด้านมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.4 การบริหารการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยอง เขต 2 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา พบว่า โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้เนื่องจากความเหลื่อมล้ำของขนาดสถานศึกษาทั้งด้านงบประมาณและความห่างไกลทุรกันดารจนการดูแลไปไม่ถึงทั่วถึง ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของธีระรัตน์ คันธิวงศ์ (2560: 80) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาการบริหารงานการจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 การเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานการจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาจำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

3. วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยอง เขต 2 จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 5 ท่าน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้การส่งเสริมสนับสนุนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกครอบคลุมทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการสนับสนุนสื่อ เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ ผู้บริหารและครูต้องร่วมกันสร้างวัฒนธรรมการทำงานให้มีการผลิต ใช้สื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ที่ส่งเสริมการเรียนรู้เชิงรุก ด้านการส่งเสริมการพัฒนาครู ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูเข้าร่วมอบรมประชุมสัมมนาและจัดหาผู้เชี่ยวชาญด้านการ

จัดการเรียนรู้เชิงรุกมาจัดอบรม ด้านการวางแผนและกำหนดนโยบาย ผู้บริหารควรกำหนดนโยบายและตั้งเป้าหมายที่ชัดเจน ประชุมชี้แจงสร้างความเข้าใจ ด้านการนิเทศภายใน กำกับ ติดตาม ผู้บริหารควรมีการจัดทำคู่มือ ชี้แจงกระบวนการนิเทศภายในให้ครูทุกคนเข้าใจ ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูนำผลจากการวัดและประเมินผลมาปรับปรุง พัฒนาการจัดการเรียนรู้และพัฒนานักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของเหมือนฝัน ยองเพชร (2563: 90) ได้ทำการศึกษา เรื่อง แนวทางการบริหารการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดพะเยา พบว่า สถานศึกษาควรใช้กระบวนการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการวางแผน ให้ความสำคัญกับการพัฒนาทักษะของครูในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งผลให้เกิดกระบวนการเรียนรู้เชิงรุก ผู้บริหารควรมีการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินการจัดการเรียนรู้ นำผลจากการนิเทศกำกับติดตามตรวจสอบให้ข้อมูลป้อนกลับแก่ครูเพื่อนำมาพัฒนาการจัดการเรียนรู้และปรับปรุงการบริหารการจัดการเรียนการสอนในภาคเรียนต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาควรสนับสนุนด้านการส่งเสริมการพัฒนาครูเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะการส่งเสริมให้ครูเข้าร่วมการสัมมนาเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษาและครูได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ได้รับความรู้ ประสบการณ์และแนวทางการแก้ปัญหาการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ซึ่งจะทำให้การจัดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้การส่งเสริมสนับสนุนและพัฒนาครูที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรีในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเพิ่มมากขึ้น เช่น การจัดโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ การจัดทำคู่มือแนวทางการจัดการเรียนรู้เชิงรุกให้ครูนำไปศึกษา และนำไปปฏิบัติตาม

1.3 ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่ำกว่า 5 ปี ได้รับการส่งเสริมสนับสนุนและ พัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุกมากยิ่งขึ้น เช่น ส่งเสริมให้เข้าร่วมการอบรม ส่งเสริมให้เข้าร่วมชุมชนแห่งวิชาชีพ (PLC) เพื่อช่วย ส่งเสริมให้การจัดการเรียนรู้เชิงรุกมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

1.4 ผู้บริหารสถานศึกษาควรสนับสนุนและพัฒนากิจการการเรียนรู้เชิงรุกของสถานศึกษาขนาดเล็กและขนาดกลางมากยิ่งขึ้น เช่น การสนับสนุนสัญญาณอินเทอร์เน็ต สื่อวัสดุอุปกรณ์และด้านงบประมาณ

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2

2.2 ควรมีการวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนากิจการการเรียนรู้เชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษาที่มี ประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 5 ปี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2

2.3 ควรมีการวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนากิจการการเรียนรู้เชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษาที่ปฏิบัติงาน ในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2

2.4 ควรนำผลการวิจัยครั้งนี้ไปศึกษาเพื่อพัฒนากลยุทธ์ในการบริหารสถานศึกษาพัฒนาการบริหารจัดการ เรียนรู้เชิงรุกด้านการส่งเสริมการพัฒนาครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2

เอกสารอ้างอิง

- ธีระรัตน์ คันธิวงศ์. (2560). การศึกษาการบริหารงานการจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู วิชาการในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- ปิยาภรณ์ พูลชัย. (2565). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามความคิดเห็นของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. จันทบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- ภาวิดา ธาราศรีสุทธิ. (2556). การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ระติวรรณ สุขศิริ. (2561). การส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. สงขลา: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2. (2567). ข้อมูลพื้นฐานทางการศึกษา. สืบค้นเมื่อ 4 มิถุนายน 2567, จาก <https://www.rayong2.go.th>.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2549). การพัฒนาโรงเรียนตามกรอบมาตรฐานสากล. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2553. แผนการศึกษาแห่งชาติฉบับปรับปรุง (พ.ศ. 2552-2559) ฉบับสรุป. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติ. (2564). ประเทศไทยกับการพัฒนาที่ยั่งยืน. สืบค้นเมื่อ 4 มิถุนายน 2567, จาก www.sdg.go.th
- เหมือนฝัน ยองเพชร. (2563). แนวทางการบริหารการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดพะเยา. การค้นคว้าอิสระ ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- อังจิมา คงโอ. (2560). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตยานนาวา กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. พะเยา: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยพะเยา.
- Best, J.W. (1981). *Research in Education*. New Jersey: Prentice – Hall.
- Krejcie, R.V., & D.W. Morgan. (1970). *Determining Sample Size for Research Activities*. Educational and Psychological Measurement. 30(3): 607 – 610.